

ปลดล็อก PDPA สำหรับคนทำงานมหาวิทยาลัย

วิธีคิดและแนวปฏิบัติในการทำ Balancing Test

ความเข้าใจผิดที่พบบ่อยที่สุดคือ "การใช้ข้อมูลทุกอย่างต้องขอความยินยอม (Consent)"

การขอ Consent ทุกครั้งสร้างความยุ่งยาก ลำบาก และในบางกรณีอาจไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในการทำงานของมหาวิทยาลัย

มาตรา 24(5) ฐานประโยชน์อันชอบธรรม (Legitimate Interest) คือกฎเกณฑ์สำคัญที่อนุญาตให้มหาวิทยาลัยประมวลผลข้อมูลได้ **“โดยไม่ต้องขอความยินยอม”** หากเป็นไปเพื่อประโยชน์ขององค์กรโดยไม่ละเมิดสิทธิของบุคคล

สมการของฐานประโยชน์อันชอบธรรม: มหาวิทยาลัยทำได้ แต่ต้องผ่านการชั่งน้ำหนัก (Balancing Test)

ประโยชน์ของมหาวิทยาลัย
(หรือบุคคลอื่น)

ผลกระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐาน
(ของเจ้าของข้อมูล)

= ใช้งานข้อมูลได้โดยไม่ต้องขอ Consent

Data Controller ต้องทำ Balancing Test เสมอ เพื่อพิสูจน์ว่าประโยชน์ที่ได้ มีน้ำหนักมากกว่าผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

แผนวิเคราะห์ 3 มิติ (The 3-Pillar Diagnostic) สำหรับประเมิน Balancing Test

1. ความคาดหวังได้ (Expectation)

เจ้าของข้อมูลคาดเดาได้หรือไม่ว่าข้อมูลตนจะถูกใช้?
(ยิ่งคาดหวังได้สูง
โอกาสอ้างอิงฐานนี้ยิ่งสูง)

2. ความเสี่ยงและ ผลกระทบ (Risk)

สร้างผลเสียต่อเจ้าของข้อมูล
มากน้อยเพียงใด?
(ยิ่งเสี่ยงน้อย
โอกาสอ้างอิงฐานนี้ยิ่งสูง)

3. มาตรการคุ้มครอง (Safeguards)

มหาวิทยาลัยมีระบบดูแล
ความปลอดภัยเพื่อลดความ
เสี่ยงอย่างเหมาะสมหรือไม่?
(ต้องมีเสมอ)

กรณีศึกษาที่ 1: การติดตั้ง CCTV ตามทางเดินสาธารณะ และตึกต่างๆ เพื่อรักษาความปลอดภัย

ประโยชน์: ดูแลความปลอดภัยในทรัพย์สินและสถานที่

ความคาดหมาย: สูง
(คนเดินผ่านไปมาคาดหมายได้ว่าพื้นที่สาธารณะมักมีกล้อง)

ความเสี่ยง: ต่ำ
(เป็นเพียงภาพการเดินผ่านไปมาทั่วไป)

มาตรการคุ้มครอง: มี
(จำกัดสิทธิการเข้าถึงข้อมูลเฉพาะผู้เกี่ยวข้อง)

✓ อ้างฐาน Legitimate Interest ได้ (ไม่ต้องขอ Consent)

บริบทเปลี่ยน ผลลัพธ์เปลี่ยน (Context Matters Matrix)

CCTV ทางเดินสาธารณะ

- **ความคาดหมาย:** คาดหมายได้สูง
- **ความเสี่ยง:** ความเสี่ยงต่ำ

ผลลัพธ์: ผ่าน Balancing Test

CCTV ในห้องน้ำ

- **ความคาดหมาย:** คาดหมายได้ต่ำมาก (ไม่มีใครคิดว่าจะมีกล้อง)
- **ความเสี่ยง:** ความเสี่ยงสูงมาก (ละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวร้ายแรง)

ผลลัพธ์: ไม่ผ่าน ไม่สามารถอ้างฐานนี้ได้

กรณีศึกษาที่ 2: การนำภาพบุคคลหรือนักศึกษาที่ได้รับรางวัลไปทำป้ายประชาสัมพันธ์ (PR)

ประโยชน์: สร้างชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่มหาวิทยาลัย

ความคาดหมาย: ปานกลาง-สูง
(เจ้าตัวอาจพอคาดหมายได้ว่าเมื่อได้รางวัลจะมีการแสดงความชื่นชม)

ความเสี่ยง: ต่ำ
(เป็นการเผยแพร่ในเชิงบวก ไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย)

มาตรการคุ้มครอง: มี
(เลือกใช้รูปที่เหมาะสม และมีช่องทางให้ปฏิเสธ)

✓ อ้างฐาน Legitimate Interest ได้ แต่มีเงื่อนไขเพิ่มเติม (ดูข้อควรระวัง)

*ข้อควรระวัง: ต้องมีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้า (Notice) และเปิดโอกาสให้นำภาพลงได้หากเจ้าตัวไม่สบายใจ (Opt-out)

ขอแสดงความยินดีกับ

อาจารย์ ดร.ทยากร กล่อมแก้ว

โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ได้รับการตอบรับการตีพิมพ์ในบทความวิจัยเรื่อง

**The Investigation of the Lexis of Thought:
A Corpus-Based Study of Cognitive Nouns
“Idea,” “Thought,” and “Notion” in American English**

ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับนานาชาติ

The New English Teacher

ซึ่งเป็นวารสารในฐานข้อมูล **Scopus Q2**

Volume 20.2 July-December 2026

แผนภาพประเมินสถานการณ์ (Risk & Expectation Heatmap)

Y-Axis

ความเสี่ยงและผลกระทบ (Risk)

เครื่องมือนี้ช่วยให้คุณประเมินการทำงานอื่นๆ นอกเหนือจากตัวอย่างได้ด้วยตนเอง

ความคาดหวังของเจ้าของข้อมูล (Expectation)

X-Axis

บทสรุปและกฎทองคำก่อนใช้ฐานประโยชน์อันชอบธรรม (The Golden Rules)

ระบุประโยชน์ให้ชัดเจน:

งานนี้ทำไปเพื่อประโยชน์ของมหาวิทยาลัยในเรื่องใด?

ชั่งน้ำหนัก 3 มิติเสมอ: ความคาดหมายสูงไหม?
ความเสี่ยงต่ำหรือไม่?

สร้างมาตรการคุ้มครอง: จำกัดการเข้าถึงข้อมูล มี Notice
แจ้งเตือน หรือมีระบบ Opt-out เสมอ

หากล่าเส้น ต้องถอย: หากประเมินแล้วความเสี่ยงสูงหรือ
คาดหมายไม่ได้เลย ห้ามใช้ฐานนี้เด็ดขาด (ต้องขอความยินยอม)

อิสระในการใช้ข้อมูลเพื่อมหาวิทยาลัย มาพร้อมกับความรับผิดชอบในการคุ้มครองสิทธิเสมอ

ตาราง Check List: การชั่งน้ำหนัก (Balancing Test)

หลักการประเมิน	คำถามตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
1. ความหมายได้	เจ้าของข้อมูลสามารถคาดเดาได้หรือไม่ว่า ข้อมูลตนเองจะถูกนำไปใช้ในลักษณะนี้	☐	☐
2. ความเสี่ยงและผลกระทบ	การใช้ข้อมูลนี้สร้างความเสี่ยงหรือความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลในระดับต่ำ?	☐	☐
3. มาตรการคุ้มครอง	มหาวิทยาลัยมีมาตรการเพื่อดูแลหรือลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นให้กับเจ้าของข้อมูลแล้ว	☐	☐

กรณีผ่านเกณฑ์:
น้ำหนักฝั่งองค์กรมากกว่า
ไม่ต้องขอความยินยอม (บันทึก RoPA)

กรณีไม่ผ่านเกณฑ์:
น้ำหนักฝั่งผลกระทบมากกว่า
ต้องขอความยินยอมก่อนดำเนินการ